

ÖKO-TRADE

Környezetvédelmi és víztechnikai Kft.

7623 Pécs, Megyeri út 26/1.

Tel.: (72) 213-766

Fax: (72) 510-653

e-mail: iroda@okotrade.hu

www.okotrade.hu

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Bikács és Györköny Község Településrendezési Tervének 2021. évi 1. sz. módosításához

A tanulmányt készítette:

ÖKO-TRADE Környezetvédelmi és Víztechnikai Kft. Mérnöki Iroda
7623 Pécs, Megyeri út 26/1.

Tel.: 72/213-766; Fax: 72/510-653; E-mail: iroda@okotrade.hu

Témafelelős: Deák Nikolett okleveles geográfus

Ellenőrizte: /Papp Gábor/

cégvezető

Környezetvédelmi főmérnök,

Környezetvédelmi szakértő

Eng. Szám:02/1250

/ Bartos Sándor /

ügyvezető

környezetvédelmi és

vízimérnöki szakértő

Eng szám: 02/0067

2021. január

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS.....	3
2. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE	3
2.1. <i>Előzmények, a tematika tartalma</i>	3
2.2. <i>A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása</i>	4
2.3. <i>A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a településrendezési terv alakulására</i>	4
2.4. <i>A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása</i>	4
3. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV FELÜLVIZSGÁLAT RÖVID ISMERTETÉSE.....	4
3.1. <i>A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése</i>	5
3.2. <i>A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal</i>	5
Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések:	6
Területrendezési tervekkel való összefüggések:	6
4. A TERV KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA, ELEMZÉSE	7
4.1. <i>A környezeti értékelés során figyelembevett tervek, koncepciók, programok</i>	7
4.2. <i>A környezeti állapot értékelése és a rendezési tervek készítése során figyelembe vett meglévő környezethasználatok</i>	9
A talaj és a vizek védelme	9
A levegőminőség védelme.....	10
Hulladékgyűjtés.....	12
Zaj és rezgés elleni védelem	13
Települési és épített környezet.....	13
Táj- és természetvédelem	13
5. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK ALKALMAZÁSA ESETÉN VÁRHATÓ KÖRNYEZETET ÉRŐ HATÁSOK.....	15
6. JAVASLAT A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ÖNKORMÁNYZATI INTÉZKEDÉSEKRE, MONITORIZÁLÁSRA	18
7. ÖSSZEFOGLALÁS.....	19
8. FORRÁSOK.....	19

1. BEVEZETÉS

Tóth Dóra Kata egyéni vállalkozó (7100 Szekszárd, Cinka utca 83.) megbízta az ÖKO-TRADE Környezetvédelmi és Víztechnikai Kft.-t (7623 Pécs, Megyeri út 26/1.) a Bikács és Györköny Község Településrendezési Terv módosításához kötődő környezeti értékelés elkészítésére.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban EljR) 45. § (2) bekezdése alapján a tervmódosítást az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet jelenleg hatályos településrendezési tartalmi követelményeinek és jelmagyarázatának alkalmazásával kell, hogy történjen. A területfelhasználási változtatásokkal érintett területek a képviselő-testület döntése alapján kiemelt fejlesztési területként kerültek kijelölésre, a 6239 j. önkormányzati út fejlesztése a 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet szerint nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások közé tartozik, ezért a tervmódosítás lefolytatása az EljR. 32. § (6a) bekezdése alapján tárgyalásos eljárásban történik, az EljR 42. § bekezdése szerint, melyhez jelen környezeti értékelés dokumentáció készült.

Környezeti értékelés folyamata:

- Környezeti értékelés elkészítéséhez szükséges magasabb rendű tervek, tanulmányok, jogszabályok áttekintése
- Környezeti értékelés elkészítése a 2/2005 (I.11.) Korm. Rendelet 4. számú melléklete alapján, amely a párhuzamosan készülő településrendezési tervbe beépülve jelentheti a garanciát a döntéshozók számára, hogy a jövőbeni elképzeléseket rögzítő terv minimalizálja, és elkerülje a nem kívánt környezeti konfliktusokat.
- Az elkészített környezeti értékelésre a megkeresett környezet védelméért felelős szervek véleményeinek beépítése.

2. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

2.1. Előzmények, különösen a tematika tartalma

Jelen környezeti értékelés Bikács és Györköny községek településrendezési tervmódosításának önálló munkarészeként készül. A településrendezési terv módosítása Bikács Önkormányzatának Képviselő-testülete 54/2006 (IV.27.) számú önk. határozattal elfogadott Településszerkezeti tervének, valamint Bikács Község Helyi Építési Szabályzatáról szóló 5/2006. (IV.27.) számú önk. rendelet (módosítva 12/2015 (XII. 8.) önkormányzati rendelettel, a 8/2016 (IX.10.) önkormányzati rendelettel) módosítását vonja maga után. Az eljárás lefolytatásáról Bikács Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 47/2020. (X.15.) önkormányzati határozatában döntött, Györköny Község pedig a 10/2020. (V. 15.) számú önkormányzati határozatban. A tervezett fejlesztés Györköny Község közigazgatási területét is érinti, így az Önkormányzat Képviselő-testülete 103/2006 (XII.25.) számú önk. határozattal elfogadott Településszerkezeti tervének (módosítva 17/2009 (IV. 7.) határozattal, elfogadva 75/2016. (XI.24.) határozattal), valamint Györköny Helyi Építési Szabályzatáról szóló 7/2005. (XII.23.) számú önk. rendelet (módosítva 7/2009 (IV. 14.) önkormányzati rendelettel, a 6/2016 (XI.27.) önkormányzati rendelettel (IX.10.) önkormányzati rendelettel) módosítása szükséges.

A környezeti vizsgálathoz a partnerségi egyeztetés anyaga mellett felhasználtuk a tervező és a beruházó által rendelkezésre bocsájtott dokumentációt és tervi anyagokat.

2.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A környezeti értékelés kapcsolódik a településekre készülő településrendezési eszközökhöz, figyelembe veszi a települések fejlesztési elképzeléseit tartalmazó koncepciót. A településrendezési terv településszerkezeti munkarésének alátámasztó javaslati fejezeteiben a település hosszú-távú fejlesztéséhez kapcsolódva meghatározásra kerültek mindazon környezeti megoldások, melyek a fenntartható fejlődést szolgálják. A településrendezési tervmódosítás részeként a környezeti értékelés a jogszabály által előírt tematika szerint és az államigazgatási szervek előzetesen adott szakmai elvárásainak figyelembevételével készül.

2.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a településrendezési terv, ill. program alakulására

A környezeti értékelés során olyan információ, állapot jellemző nem merült fel, amely a jogszabályi előírásokon túlmenően jelentősen befolyásolta volna a településrendezési terv módosításának alakítását.

A környezeti értékelésnek a talaj- és földtani közeg védelmére, a levegő-, zaj- és rezgésvédelemre, valamint a településkép védelemre, tájképvédelemre vonatkozó megállapításai érvényesülnek a településrendezési tervmódosítás tartalmában.

2.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása

A településrendezési terv készítése során a település civil szervezetei, alapítványai, közösségi szervezetei, a szomszéd települések önkormányzatai, az államigazgatási szervek, a közműszolgáltatók és a lakosság kerültek bevonásra.

A lakossági észrevételezés során a településrendezési terv készítésével kapcsolatos olyan vélemény, mely környezetalakítási szempontból figyelembe vehető lenne, ezen munkafázisig nem érkezett.

Előzetes vizsgálati eljárás során érkezett államigazgatási szervek véleményei közül a környezeti értékelés szempontjából releváns vélemények az alábbiak:

- Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi Osztály: „A tervezett tevékenység megvalósításából a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet 5. számú mellékletének figyelembevételével jelentős környezeti hatások nem származnak. A tevékenység végzéséhez környezeti hatásvizsgálati eljárás, illetve egységes környezethasználati engedélyezési eljárás lefolytatása nem szükséges.”
- Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya: „Az építés során elérhető legjobb technika alkalmazásával meg kell akadályozni, hogy az érintett lakosságot zavaró, vagy az egészségére ártalmas légszennyező anyag, elsősorban finompor kerüljön a lakóterületekre. A porképződést a legalacsonyabb szinten kell tartani, különösen az emberi egészségre veszélyes PM10 frakcióra vonatkozóan. A tervezett útszakasz Györköny településen áthaladó részén, különösen Szabadság u. és Paksi utca Tolnai Lajos utcához közei eső szakaszán a csapadékvíz elvezetését oly módon kell meg- oldani, hogy kémiai és/vagy

biológiai anyagokkal szennyezett csapadékvíz az ivóvíz utánpótlási területére ne kerülhessen. A talaj, a felszíni és felszín alatti vizek védelme érdekében az építés alatt keletkező kommunális szennyvizet zárt tárolóban kell elhelyezni, a környezetbe juttatni tilos. Mind a kivitelezés, mind a működtetés alatt használt veszélyes vegyi anyagok megfelelő tárolásáról, és felhasználásáról oly módon kell gondoskodni, hogy az sem az emberi egészséget, sem a környezetet ne veszélyeztesse.”

- Tolna Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Örökségvédelmi Osztálya: *„Az első olyan engedélyezési eljárásban, amely a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányul, a kérelmező köteles benyújtani az előzetes régészeti dokumentációt (ÉRD) vagy azzal, tartalmát és az elkészítéséhez alkalmazott módszereket tekintve, egyenértékű örökségvédelmi hatástanulmányt, amely alkalmas az elvégzendő régészeti feladatellátás módjának, valamint idő- és költségvonzatának meghatározására.”*
- Tolna Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztálya: *„a „6239. jelű, Györköny - Bikács közötti összekötő út megvalósítása” beruházásra vonatkozóan a környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati engedélyezési eljárás tárgyában elkészült előzetes környezetvédelmi vizsgálat talajvédelmi szempontból megfelelő”*
- Baranya Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Erdészeti és Földművelésügyi Osztálya: *„A megküldött dokumentáció alapján megállapítható, hogy a beruházás az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőterületet közvetlenül nem érint. Azonban az Erdészeti és Földművelésügyi Osztály felhívja a Környezethasználót, hogy a Környezethasználó figyelmeztet a környező erdőállományok védelme érdekében az Evt. 56., 61-63.§ előírásaira a tevékenységgel érintett területekkel szomszédos erdőterületek vonatkozásában:*
 - *A kivitelezés során a környező az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőterületek egyéb célból (felvonulási, tárolási, szállítási, stb.) igénybe nem vehetők!*
 - *A kivitelezés során az erdők talaját, az erdőt veszélyeztető és a faanyag értékét csökkentő károsító hatás nem érheti a környező erdőtervezett területeket. Az erdőben hulladék, talajszennyező anyag, depónia nem helyezhető el.”*

3. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVMÓDOSÍTÁS RÖVID ISMERTETÉSE

3.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése

Bikács község Önkormányzatának Képviselő-testülete 47/2020. (X.15.) Önkormányzati határozatában úgy döntött, hogy Településrendezési tervét módosítja az alábbi pontokban:

1. Bikács belterületén lévő 512, 514 és 529 hrsz.-ú önkormányzati tulajdonú ingatlanok fogathajtó versenyek megrendezésére alkalmas övezetbe sorolása
2. Bikács-Kistapé belterületén lévő 647 hrsz.-ú önkormányzati tulajdonú ingatlan tanösvény kialakítása érdekében zöldterületbe sorolása
3. a 6239. jelű Györköny-Bikács közötti összekötő út nyomvonalának szerepeltetése

Györköny község Önkormányzatának Képviselő-testülete 10/2020. (V. 15.) számú határozatában döntött arról, hogy Településrendezési tervét módosítja az alábbi pontban:

- a 6239. jelű Györköny-Bikács közötti összekötő út nyomvonalának szerepeltetése

3.2. A tervmódosítás összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

A településrendezési tervmódosítás készítésénél fontos szempont, hogy a magasabb rendű tervekkel, programokkal, a vonatkozó jogszabályi előírásokkal, valamint az érintett államigazgatási szervek és közműkezelők jogszabályon alapuló véleményével összhangban az érintett lakosság, a civil szervezetek támogatásával készüljön.

Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések:

- 1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról

Az ország hosszú távú területfejlesztési céljait és a programok kidolgozásához szükséges irányelveket meghatározó dokumentum Bikács és Györköny községre is érvényesíthető rész céljai:

- befogadás – társadalmi felzárkózás,
 - esélyegyenlőség megteremtése nemzetiségi identitás erősítése
 - fenntartható fejlődés – fenntartható növekedés
 - értékmegőrzés és intelligens növekedés
 - nemzeti fejlesztési célok és prioritások érvényesítése
 - partnerség és közösségi részvétel
 - foglalkoztatáshoz való hozzájárulás
 - a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzése, a környezet állapotának és értékeinek megőrzése, javítása
 - megtermelt értékek hasznosulása a helyi közösség javára, kedvezményezettség
- Tolna megye Területfejlesztési Konceptiója (3/2014. (II. 21.) közgyűlési határozat)
A koncepció fő célja a területfejlesztés valamennyi szereplője számára a megye sajátosságaiból, adottságaiból, tradícióiból a jelen és jövő lehetőségeiből kiindulva első körben az elvi, stratégiai, koncepcionális alapokon, majd a folyamatos tervezés során a prioritások, fejlesztési célok ágazatokra és területekre bontott programok, projektek komplex szemléletű kidolgozásával és megvalósításával vigye előre az egész megye területi, azaz környezeti, társadalmi, gazdasági és települési fejlődését.

Területrendezési tervekkel való összefüggések:

- 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről:

Bikács és Györköny területe az országos övezetek közül az alábbiak vonatkozásában érintett:

- Ökológiai hálózat magterületének övezete: a települések közigazgatási területét érinti.
- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete: a települések közigazgatási területét érinti.
- Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete: a települések közigazgatási területét érinti.
- Erdők övezete: a települések közigazgatási területét érinti.
- Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett település: Györköny

A 2018. évi CXXXIX. törvényhez kiegészítő övezeteket határozott meg a 2019. június 22-től hatályos 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet, melyek a következők:

- Jó termőhelyi adottságú szántók övezete
- Erdőtelepítésre javasolt területek övezete

- Tájképvédelmi terület övezete
- Vízminőség-védelmi terület övezete
- *Tolna Megye Területrendezési Terve (8/2020. (X. 29.) önkormányzati rendelettel került jóváhagyásra) Bikácsot és Györkönyt érintő övezetei:*
 - Ökológiai hálózat magterület
 - Ökológiai hálózat ökológiai folyosó
 - Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántó
 - Erdők
 - Erdőtelepítésre javasolt terület
 - Tájképvédelmi terület
 - Világörökségi és világörökségi várományos terület (Györköny)
 - Vízminőség-védelmi terület
 - Rendszeresen belvízjárta terület (Bikács)
 - Földtani veszélyforrás terület
 - Turisztikai fejlesztések támogatott célterülete

A fent említett tervek, programok - a községre vonatkozó - fejlesztési elképzeléseivel összhangban áll Bikács és Györköny települések jelen fejlesztési elképzelése, valamint a magasabb rendű tervek regionális, illetve térségi fejlesztései megjelennek a település rendezési tervében. A módosítás tartalma illeszkedik a kistérségi, illetve a megyei elképzelésekhez, figyelembe veszik az érintett államigazgatási szervek, illetve szakhatóságok javaslatait, vonatkozó előírásokat.

4. A TERV KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA, ELEMZÉSE

4.1. A környezeti értékelés során figyelembe vett tervek, koncepciók, programok

2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

„E törvény célja, hogy az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére.” Ezen terv az Ország Szerkezeti Tervét, valamint az Országos Övezeti Tervet és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában, továbbá szabályozza a térségi területfelhasználási kategóriákat.

Új Magyarország Fejlesztési Terv | Széchenyi 2020

Keretében 7 regionális operatív programot kezel. A Dél-Dunántúli régió a vonatkozó programmal a meglévő természeti adottságainak és kulturális értékeinek megőrzésével és fenntartható hasznosításával magas környezeti minőségű modellrégióvá szeretne válni. A fejlesztések során meghatározó szerep jut az innovatív környezeti ipar és energetika, a piacorientált kreatív ipar és a kulturális szektor, valamint az élettudományi kutatási bázisra és a régió gyógyhelyeire épülő egészségipar fejlesztésének.

Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv

A Stratégia célja a mezőgazdaság fejlesztéséhez, a vidék környezeti értékeinek megőrzéséhez, a vidéki térségek gazdaságának megerősödéséhez és a vidéki társadalom kohéziójához szükséges fejlesztési keretek megteremtése. A fokozódó gazdasági aktivitás csak a jelenlegi, alacsony környezetterhelés megőrzése esetén kínál fenntartható fejlődési lehetőséget a vidéki térségek számára.

4. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2015-2020)

A Program meghatározása szerint a környezetet érő terhelések három kategóriába sorolhatóak, melyek a természeti erőforrás igénybevétel, a terület- és térhasználat, valamint a környezetbe történő kibocsátások. Ezek környezeti hatásai egymástól nem vagy nehezen elválaszthatóak és az egyes térségek különböző természeti adottságai következtében eltérő következményekkel járhatnak.

Országos Hulladékgazdálkodási Terv - 110/2002.(XII.12.) OGY határozat

A hulladék környezetre gyakorolt hatására, valamint a hulladékkal való gazdálkodás mai helyzetére való tekintettel kerültek meghatározásra az Országos Hulladékgazdálkodási Tervben kijelölt célok, a megvalósítás kulcsterületeire vonatkozó és a különleges intézkedéseket igénylő területekkel kapcsolatos általános feladatok. A hulladék kezeléséért a hulladék termelője, illetőleg mindenkor tulajdonosa felelős. A települési hulladék a lakosságot terhelő felelősség érvényesíthetősége érdekében a települési önkormányzatoknak a települési hulladék kezelését biztosító közszolgáltatást kell szervezniük.

MAGYARORSZÁG KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA 2014

A 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program egybeesett a 7. Környezetvédelmi Cselekvési Programmal, melynek 9 kiemelt célkitűzése a következő: az uniós természeti tőke védelme, megőrzése és fejlesztése, erőforrás-hatékony, zöld és versenyképes uniós gazdaság kialakítása, az uniós polgárok megóvása a környezettel kapcsolatos terhelésektől, valamint az egészségüket és jólétüket fenyegető kockázatoktól, a környezetre vonatkozó uniós szabályozás előnyeinek maximalizálása a végrehajtás javításával, a környezetpolitika ismeret- és tudományos alapjának javítása, a környezet- és éghajlat-politikával összefüggő beruházások feltételeinek biztosítása és a környezeti externáliák kezelése, a környezetvédelem integrációjának és a szakpolitikák koherenciájának növelése, az uniós városok fenntarthatóságának javítása, a nemzetközi környezettel és az éghajlattal kapcsolatos kihívások hatékonyabb uniós kezelése.

- regionális és megyei szinten:

Tolna Megye Területrendezési Tervének 2020. évi módosítása

„A területrendezési terv módosítása azzal a céllal készült, hogy a fenntarthatóság elve, a természeti, táji, környezeti értékek megóvása, a környezetbiztonság, a klímaváltozás negatív következményeinek csökkentése közvetlenül (vízbázisvédelem, erdőterületek növelése, magterület, ökológiai folyosó kijelölése, stb.) érvényesüljön, továbbá a társadalmi gazdasági fejlődés területi, műszaki infrastrukturális feltételei, a kulturális és épített örökség megőrzése, a megye élhetőségének javítása, a munkába járás, a szabadidőeltöltés és a lakhatás számára a megye kedvező feltételeket biztosítson lakói számára.”

Dél-dunántúli régió Operatív Program

A program hosszú távú átfogó célja a Dél-dunántúli régió felzárkóztatása az ország fejlettebb térségeihez. A felzárkózási folyamat eredményeképpen hosszú távon el kell érni, hogy a Dél-dunántúli régió és az ország fejlett régiói közötti fejlettségi szakadék szűküljön, valamint, hogy a régió leszakadása megálljon, azaz a régió az országos növekedési pályára kerüljön, annak érdekében, hogy a későbbiekben a felzárkózás megtörténhessen.

4.2. A környezeti állapot értékelése és a rendezési termódosítás készítése során figyelembe vett meglévő környezethasználatok

A talaj és a vizek védelme

A termőföld védelméről szóló *2007. évi CXXIX. törvény* vonatkozik a talajok védelmére. A törvény hatálya kiterjed a termőföldre, valamint a termőföldnek nem minősülő ingatlanokra, rögzíti a termőföldek hasznosítására, a földvédelemre, a földminősítésre és a talajvédelemre vonatkozó rendelkezéseket. A törvény nem terjed ki az erdők létesítésére, védelmére, az igénybevételre, a belterületbe vonására és az erdőgazdálkodásra, továbbá a föld, mint környezeti elem védelmére. A 27/2006 (II.7.) Korm. rendelet szerint a település közigazgatási területének egy része nitrátérzékeny területnek minősül. A Mezőgazdasági parcellaazonosító rendszer (MEPAR) mindkét közigazgatási területet *nitrátérzékeny területnek jelöli*.

A települések a Dél-Mezőföld kistájhoz tartoznak, mely terület futóhomokkal, illetve lösszel fedett hordalékkúpsíkság, nyugat és kelet felé éles szerkezeti és orográfiai határral különül el környékétől. Délre a Sárvíz és a Duna II/a teraszára ereszkedik le. A Györkönyi-hát egy közepes magasságú tagolt síkság, szerkezeti lépcsőkkel határolt, eróziós-deráziós völgyek jelennek meg felszínén, valamint a lösz sajátos lepusztulásformái.

A felszín alatti vizek védelméről szóló *219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet* célja a felszín alatti vizek jó állapotának biztosítására és annak fenntartására, a szennyezések fokozatos csökkentésére és megelőzésére, a hasznosítható készletek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználatára, valamint a földtani közeg kármentesítésére vonatkozó feladatok és kötelezettségek meghatározása. A település a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló *27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet* alapján Bikács és Györköny érzékeny területeken helyezkedik el. Ebből kifolyólag az építmények létesítésekor és a tevékenységek végzésekor fokozott műszaki védelmet kell biztosítani. A talajvíz 2 és 5 m között van, főleg kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos jellegű.

A szóban forgó terület legjelentősebb vízfolyása a Sárvízbe folyó Györkönyi-vízfolyás. A vízfolyásokon árhullám többnyire csak tavasszal és nagy nyári esőzések alkalmával képződik. A felszíni vizek minőségi védelméről szóló *220/2004. (VII.21.) Kormányrendelet* rögzíti a felszíni vizek minőségének megóvását, javítását, a víztestek jó állapotának elérését és fenntartását, továbbá a vízi, víz közeli és a felszíni víztől közvetlenül függő szárazföldi élőhelyek és élő szervezetek fennmaradásához szükséges feltételek biztosítását szolgáló intézkedéseket. E rendelet vonatkozik minden természetes és jogi személyre, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre, amennyiben a felszíni vizekkel kapcsolatban jogokkal rendelkezik vagy kötelezettségek terhelik, létesítménye, terméke vagy tevékenysége vízszennyezést okozhat, közcatornába szennyvizet bocsát. Ezen kívül vonatkozik még

a felszíni vizekre, a csapadékvíz, szennyvíz elvezetését, tisztítását szolgáló vízi közművekre, a nem közüzemű közös üzemi (ipari) csatornára, szennyvíztisztítóra és azok terhelésére és szennyezésére. A jogszabályon kívül figyelembe kell venni a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet által meghatározott előírásokat.

A települések közigazgatási területét érinti vízminőség-védelmi terület övezete, a tervezési terület a györkönyi belterületi útszakaszon érintett az övezettel. Az övezetet a 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről definiálja: „57. vízminőség-védelmi terület övezete: a területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a miniszteri rendeletben, valamint a megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe a felszíni és felszín alatti vizek, az emberi fogyasztásra, használatra szánt vizek és a vízkivételi művek, továbbá a halak életfeltételeinek biztosítása érdekében kijelölt vizek megóvását szolgáló védelem alatt álló területek tartoznak.”

A 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet alapján az alábbi előírások vonatkoznak a területre:

- a vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a megye területrendezési tervében rendelkezni kell
- a vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédelemmel érintett területeket. A kijelölt vízvédelemmel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani
- a vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

A települések közigazgatási területe a Duna nagyvízi medrével nem érintett a 74/2014. (XII.23.) BM rendelet alapján. A 18/2003 (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról Bikácsot C, azaz enyhén veszélyeztetett kategóriába sorolja (a nyílt vagy mentesített ártéren helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített védművel rendelkezik). A települések vezetékes vízellátását és a szennyvíz-elvezetést a Mezőföldvíz Kft. és az ERÖV Zrt. biztosítja. Az érintett községekben természetes gyógytényező érintettsége nem áll fenn.

A levegőminőség védelme

Az érintett területen gazdasági, kereskedelmi telephelyek, utak, kiszolgáló építmények ill. egyéb levegőterhelő források találhatóak. Ezek közül a jelentéskötelezett telepek összesített levegőterhelése állapítható meg a LAIR adatbázisból. A közlekedés és lakossági tüzelés levegőterhelése fajlagos értékek és lokális kapacitások ismeretében kiszámítható.

Bikács és Györköny a 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet kategorizálása szerint a 10. zónacsoportba tartozik, mely alapján az ország olyan egyéb területei között szerepelnek, melyek nem tartoznak légszennyezettségi agglomerációba. A zónacsoportra vonatkozó levegőminőségi kategóriák:

Kén-	Nitrogén	Szén-	PM ₁₀	Benzol	Talaj-	PM ₁₀	PM ₁₀	PM ₁₀	PM ₁₀	PM ₁₀
------	----------	-------	------------------	--------	--------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

dioxid	-dioxid	monoxid			közeli ózon	Arzén	Kadmium	Nikkel	Ólom	benz(a)-pirén
F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

Az „F” kategóriába tartozó területek esetén a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöbértéket nem haladja meg. Az „E” értékkel jellemezhető területek esetén a légszennyezettség az alsó méréshatár és a légszennyezettségi határérték között helyezkedik el. A „D” csoportba azon területek sorolandóak, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték, célérték között van. Az O-I csoportba pedig azon területek tartoznak, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket.

Tolna megye levegőminőségét befolyásolja a 6-os, 55-ös, 56-os, 61-es, 63-as és 65-ös főutak, illetve az M6 autópálya és az M9 autót út közlekedés által okozott légszennyezése. A felsorolt utak közül a 63-as főút keresztezi Bikácsot. A téli időszakban a háztartási tüzelőberendezések szennyezőanyag-kibocsátásai gyakorolnak kedvezőtlen hatást azon területeken, ahol a vezetékes gáz kiépítésére még nem került sor. Az 53/2017. (X.18.) FM rendelet a nagyobb hőteljesítményű (a 140 kW és annál nagyobb, de 50 MW_{th}-nál kisebb teljes névleges bemenő teljesítményű) tüzelőberendezések légszennyező anyagainak technológiai kibocsátási határértékeire vonatkozó előírásokat tartalmazza. A 140 kW névleges teljesítmény alatti tüzelőberendezések esetén az eljáró illetékes hatóság a települési önkormányzat jegyzője. A fűtőmű és erőmű nagyságrendű teljesítményekre (50 MW_{th} felett) vonatkozó előírásokat külön jogszabályi szabályozás tartalmazza.

A levegő minőségét befolyásolja ezen felül az egyre növekvő pollenszennyezettség, melynek csökkentése érdekében a parlag területek folyamatos gondozása szükséges a tulajdonosok részéről. A településről az elmúlt tíz évről légszennyezettségi mérési adatok nem állnak rendelkezésünkre.

A településeken jelentős mértékű a mezőgazdasági termőföld hasznosítás, melynek következtében porszennyezés jelentkezhet a település területén. A nagy egybefüggő területek szélerezési veszélyeztetett területeknek minősülnek, ezért a védőfásítás javasolt az esetlegesen kialakuló porszennyezés elkerülése érdekében.

A kibocsátási határérték, valamint a levegővédelmi követelmények megállapítása a környezetvédelmi hatóság egyedi eljárása lefolytatása keretén belül kerül meghatározásra az elérhető legjobb technika és a levegőterhelést okozó forrásokra, tevékenységekre, technológiákra és létesítményekre vonatkozó jogszabályi meghatározások alapján. A levegővédelemre vonatkozó követelményeket a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Kormányrendelet, a levegőterheltségi szint határértékeit, továbbá a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeit a 4/2011. (I.14.) VM rendelet taglalja. A Kormányrendelet által, a levegővédelemre vonatkozó követelményeket a 3. § értelmében érvényesíteni kell az országos és regionális környezetvédelmi, illetve a társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület- és településrendezési tervek, településfejlesztési koncepció kidolgozása során, valamint a helyi önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben, valamint a műszaki tervezés esetén. Tilos a légszennyezés, a diffúz forrás környezetvédelmi követelményeknek nem megfelelő működtetése miatt fellépő levegőterhelés, a levegő lakosságot zavaró bűzzel való terhelése, továbbá a levegő légszennyezettséget okozó terhelése. Levegővédelmi követelmények alkalmazása szükséges új légszennyező forrás létesítésekor és a már meglévő forrás működése esetén. A levegővédelmi

követelmények teljesülését a légszennyező forrás üzemeltetése során a hatásterületen biztosítani szükséges.

Hulladékgazdálkodás

A hulladékokról szóló *2012. évi CLXXXV. törvény* a környezet és az emberi egészség védelme, a környezetterhelés mérséklése, a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás, az erőforrás-felhasználás hatásainak csökkentése, hatékonyságának javítása, továbbá a hulladékképződés, illetve a képződő hulladék káros hatásainak megelőzése, mennyiségének és veszélyességének csökkentése és a használt termékek újrahasználata, a fogyasztási láncban szereplő anyagok termelési-fogyasztási körforgásban tartása, valamint a hulladék minél nagyobb arányú anyagában történő hasznosítása, és a nem hasznosuló, vissza nem forgatható hulladék környezetkímélő ártalmatlanítása érdekében készült. A törvény értelmében minden tevékenységet úgy kell megtervezni és elvégezni, hogy a környezetet a lehető legkisebb mértékben érintse vagy a környezet terhelése és igénybevétele csökkenjen, ne okozzon környezetveszélyeztetést vagy környezetszennyezést, biztosítsa a hulladékképződés megelőzését, a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentését, a hulladék hasznosítását, továbbá a környezetkímélő ártalmatlanítását. A hulladék képződésének megelőzése és a hulladékgazdálkodás során az alábbi tevékenységek elsőbbségi sorrendként történő alkalmazására kell törekedni:

- a hulladékképződés megelőzése
- a hulladék újrahasználatra kész előkészítése
- a hulladék újrafeldolgozása
- a hulladék egyéb hasznosítása, elsősorban energetikai hasznosítása
- a hulladék ártalmatlanítása.

A környezeti állapot értékelést a fentebb említett törvény alapján kell elvégeznünk. Az önellátás elve, a közelség elve, a szennyező fizet elve, a biológiailag lebomló hulladék hasznosításának elve, valamint a költséghatékony hulladékgazdálkodási közszolgáltatás biztosításának elve azok, amelyeket településszinten is kötelező figyelembe venni. Az önellátás elve nem jelenti, hogy Magyarországnak a hasznosító létesítmények teljes skálájával rendelkeznie kell. A közelség elvének értelmében lehetővé kell tenni a hulladék legközelebbi, a leginkább alkalmas létesítményben és módszerek, technológiák segítségével való hasznosítását vagy ártalmatlanítását. A törvény rögzíti, hogy a hulladéktermelő, a hulladékbirtokos vagy a hulladékká vált termék gyártója felelős a hulladék kezeléséért, a hulladékgazdálkodás költségeinek megfizetéséért. A törvény célja a biológiailag lebomló hulladék elkülönített gyűjtése, valamint hasznosítása. A hulladék termelője köteles a hulladékok szakszerű gyűjtéséről, tárolásáról, elszállíttatásáról és ártalmatlanításáról gondoskodni. Ennek elsődleges célja a hulladék talajba, felszíni és felszín alatti vízbe és levegőbe való bejutásának megakadályozása. A hulladékok jegyzékét a *72/2013. (VIII.27.) VM rendelet* foglalja magába.

Az építési és bontási tevékenységre vonatkozó szabályokat a *45/2004. (VII.26.) BM-KvVM együttes rendelet* foglalja magába. A jogszabály kiterjed az építési és bontási hulladék kezelésére, a keletkezett hulladék mennyiségének tervezésére és elszámolására. Ezen típusokon felül megkülönböztetett figyelmet igényel a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos hulladékgazdálkodás. A veszélyes hulladékok kezelésére a *225/2015. (VIII.7.) Kormányrendelet* vonatkozik, melynek hatálya kiterjed a veszélyes hulladékokra, a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységre, valamint a veszélyes hulladék termelőjére, birtokosára és a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységet folytatóra. A településre vonatkozóan az ipari tevékenység során keletkezhet veszélyes hulladék.

Zaj és rezgés elleni védelem

Belterületen az alapzaj mértékét a közúti közlekedés, a gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató létesítmények, valamint a használati zajösszetevők határozzák meg, míg külterületen ugyancsak a közlekedés, a gazdasági és mezőgazdasági területhasználatból eredő zajösszetevők jelentik. Környezeti zajprobléma az érintett területeken nem ismert. Sem bel-, sem külterületen települési szintű háttérzaj mérés nem történt, az egyes tevékenységek zajkibocsátásáról, esetleg mért vagy számított zajterheléseikről nem áll rendelkezésre információ. A közúti közlekedést tekintve a legjelentősebb zajforrásnak a meglévő 63. számú főút tekinthető.

A 284/2007. (X.29.) Kormányrendelet értelmében a településrendezés során figyelembe kell venni a zaj- és rezgésvédelemre vonatkozó jogszabályi előírásokat. A rendelet kiterjed azokra a tevékenységekre, létesítményekre, melyek környezeti zajt, illetve rezgést okoznak vagy okozhatnak. A jogszabály értelmezésében tilos a védendő környezetben veszélyes mértékű környezeti zajt vagy rezgést okozni.

A kibocsátási vagy a terhelési határértékek túllépését a zaj- és rezgésterhelési határértékekről szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendeletben meghatározottak szerint kell jelentősnek minősíteni. A kijelölt környezetvédelmi hatóság a zajvédelmi követelmények ellenőrzése érdekében mérést, számítást, vizsgálatot végezhet vagy végeztethet, illetve a mérés, számítás végzésére kötelezheti a zajforrás üzemeltetőjét. A környezeti zajforrás hatásterületét mérésrel, számítással kell meghatározni az előzetes vizsgálati eljárásban, környezeti hatásvizsgálati eljárásban, egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban, környezetvédelmi felülvizsgálati eljárásban, valamint a korábban említett eljárásokat követő létesítési, használatbavételi, illetve forgalomba helyezési eljárásokban, illetve amennyiben a környezetvédelmi hatóság előírja. A jogszabály rögzíti, hogy a határértéken felüli kibocsátást, terhelést fokozatosan meg kell szüntetni.

Sugárzásvédelem

A településhez legközelebb eső sugárzásvédelmi szempontból jelentős létesítmény keletre mindössze 15 km-re helyet foglaló MVM Paksi Atomerőmű Zrt. Tekintettel a létesítmény közelségére, a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII.29.) BM rendelet módosításáról szóló 61/2012. (XII.11.) BM rendelet 1. számú melléklet értelmében Györköny község II-es katasztrófavédelmi osztályba sorolt. A katasztrófavédelmi szempontból II. veszélyességi osztályba sorolt településeken a 234/2011. (XI.10.) Korm.rendelet 2. sz. melléklete szerinti előírások betartása szükséges.

Települési és épített környezet

Kialakult településszerkezet, területhasználatok

A településszerkezet kialakulására is hatással voltak a morfológiai, vízrajzi és közlekedési adottságok. A település alaprajzát a domborzati viszonyok deklarálták, melyek a beépülési formákat meghatározták és ma is korlátozó tényezők. A sok egyéni vonást hordozó településszerkezet kialakulásában a földrajzi-domborzati-hidrogeológiai adottságok mellett a különböző történelmi, gazdasági, társadalmi tényezők is szerepet játszottak. Jellemzőek a térség utcahálózatára az oldalhatáron álló, fésűs beépítésű hosszházak, hagyományos parasztházakkal.

Műemlékek

Az alábbiakban foglaljuk össze a két települést műemlékvédelmi szempontból.

Bikácson országos védelem alatt álló műemlék a barokk stílusú evangélikus templom, valamint műemléki környezete.

Györköny

Műemlék	Cím	Azonosító	Hrsz.
18. század második felében épült barokk templom	Fő utca 492.	M 4165	770
19. század elején épült német nemzetiségi tájház	Kossuth utca 325.	M 10920	264
Pincemúzeum	-	M 10640	474

Györköny területén az evangélikus templom, a falumúzeum, és a pincemúzeum környezetében helyet foglaló telkek műemléki környezetként kerültek kijelölésre. A műemléki környezet a területi védelem második kategóriájaként biztosítja a műemlékek közvetlen környezetének megóvását. A műemléki környezet a védetté nyilvánított műemlékkel közvetlenül határos ingatlanokat, valamint a közterületrészek és a közterületrészekkel határos ingatlanokat jelenti. A *2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről* alapján műemléki környezetben, valamint a műemléki jelentőségű területen a területet érintő változtatást, beavatkozást a védett érték településképi, illetve tájképi megjelenésének és érvényesülésének kell alárendelni. A tervezett út közvetlen környezetében műemléki érintettség nem jelentkezik.

Helyi védelemre érdemes építmények

Helyi értékvédelmi terület **Györkönyben** a Pincefalu területe. Ezen túl helyi védett épületekből 28 található a községben. . A tervezett út 6236. j úthoz való csatlakozási pontjában a bővítési terület helyi védelem alatt álló épületet érint (Fő utca 486., 185. hrsz). Az épület elbontására kizárólag a helyi védelem alóli törlés esetén van lehetőség, mely a településképi védelmi rendelet módosítását teszi szükségessé.

Bikácson 92 db helyi védelem alatt álló érték és a fő utca mentén helyi védelemmel érintett terület került kijelölésre. Az út nyomvonala nem érinti.

Világörökségi várományos terület

Györkönyben a Falumúzeum (264 hrsz) világörökségi várományos területként van bejegyezve a 27/2015. (VI.2.) MvM rendelet alapján. Az út nyomvonala nem érinti.

Régészeti értékek

Régészeti lelőhelyekből **Györkönyben** 24 db található. Ezek közül a 13. (Templom környéke - 52078 azonosító), a 14. (Rétpótlék-dűlő/Rétre-dűlő-20444 azonosító), és 24. (Fő-dűlő - azonosítása folyamatban) számú lelőhely érinti a tervezett nyomvonalat.

Bikácson 19 db régészeti lelőhely található. Ezek közül a 3. (Alsó-mező, Bikács 5 – 23723 azonosító) és a 15. (Fő-dűlő, Györköny – azonosítása folyamatban) számú lelőhely érinti a tervezett út nyomvonalát.

Táj- és természetvédelem

Bikács-Györköny térsége területhasznosítás szempontjából változatos képet mutat. A jó minőségű talajoknak köszönhetően a külterületen igen magas a szántók aránya. A **tájképvédelmi terület övezetéhez** a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak. Tolna megye ezen részén a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet mellékletében lehatárolt terület Bikács esetében főként a külterületeket jelenti, valamint Györköny észak-keleti részét.

Nemzetközi jelentőségű **természetvédelmi területek** az úgynevezett Natura2000 területek, szintén megtalálhatók az érintett területen, melyek a következők:

- Ökológiai hálózat magterület
- Ökológiai hálózat ökológiai folyosó
- Natura 2000 különleges természetmegőrzési terület (Tengelici homokvidék, Szenesi-legelő)

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területek:

- Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet

5. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVMÓDOSÍTÁS ALKALMAZÁSA ESETÉN VÁRHATÓ KÖRNYEZETET ÉRŐ HATÁSOK

A Bikácson tervezett három módosítási pont környezeti elemekre kifejtett hatását az alábbiak szerint vizsgáljuk (a 3. pontot a györkönyi módosítási ponttal együtt).

Talaj és vizek védelme

A talaj-, és vízvédelem kérdésében a település területén a területhasználatok során a földtani közeg, a felszíni és felszín alatti vizek védelmét, a 4.2 fejezetben részletezett Kormányrendeletekben előírtak szerint kell biztosítani. A 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet alapján a település érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen helyezkedik el, emiatt szigorúbb talaj és vízvédelmi előírások betartása szükséges.

Az 1. számú módosítási pont a meglévő kirándulóközpontot fogathajtó versenyek megrendezésére alkalmas övezetbe sorolja. A tevékenység jellegéből fakadóan nem feltételezhető a talaj és a vizek szennyezése. A 2. módosítási pont zöldterületeket jelöl ki a hatályos terv alapján falusias lakóterületen. A módosítás jelentős földtani közeg és vizekre gyakorolt hatása elhanyagolható. A 3. módosítás során az összekötő út kijelölése történik meg. A tárgyi beruházás kapcsán a Pannonway Építő Kft. előzetes vizsgálati dokumentációjában részletesen vizsgálta a környezeti hatásokat.

Az érintett talaj felső humuszos termőrétege 0,6 méter mélységig kitermelésre kerül. A kivitelezés során a területhasználatok megváltoznak, a termőföldek megszűnnek, beépítésre kerülnek. A kitermelt talaj újra felhasználható a kivitelezési fázisban, ezzel kapcsolatosan talajvédelmi tervet kell készíteni.

A kivitelezési földmunkavégzés során a talajra gyakorolt közvetlen hatáson túl számolni kell a közvetett hatásokra, hiszen a munkagépek felvonulása a környező területeken esetleges

talajtömörödést eredményezhet. A felvonulási útvonalakat az építési területtől lehető legkisebb távolságra kell kijelölni. A talajszennyezés származhat a munkagépek üzemanyag elfolyásából is, megfelelő műszaki állapot és rendszeres karbantartás esetén ez a hatás megakadályozható.

A megvalósulást követően, a közúti járműforgalomból ülepedéssel juthatnak szennyezőanyagok a talajba, azonban ennek mértéke nem okoz számottevő szennyezést. A kialakítandó árkok nem befolyásolják a felszín alatti vizek áramlását.

A közeli Györköny-Bikácsi-vízfolyás (és a betorkolló Kistápé-vízfolyás) közvetlenül, a felszín alatti vizek közvetve érintettek a 3. számú módosítási ponttal, így a tervezés-kivitelezés fázisában fokozott figyelemmel kell eljárni és védelmet biztosítani. Az összekötő út kiépítése során árkos rendszerrel elvezetésre kerül a víz, melynek befogadója a Györköny-Bikácsi vízfolyás lesz. Az elvezetés miatt az út nyomvonalának két oldalán néhány méteres övezetben fejtik ki vízgyűjtő hatásukat. A lehulló csapadék által szennyezőanyag kerülhet a vízfolyásba. Közvetlen hatást egy meglévő műtárgy felújítása okozhat, javasolt a mederburkolás alkalmazása.

A levegőminőség védelme

Jelenleg a 3. pontban tervezett útszakasz tervezési helyszíne egy szántókból és legelőből álló összefüggő külterületi rész, melyen mesterséges, folyamatos üzemű a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet – a levegő védelméről – hatálya alá tartozó légszennyező forrás, ill. légszennyező tevékenység nem található. Előbbiekre való tekintettel a terület jelenlegi állapotának levegőtisztaság-védelmi részletes további értékelésétől eltekintünk.

A kivitelezési munka során a helyszíni földmunkavégzés, építési munkálatok munkafázisa járhatnak légszennyező hatással az alkalmazott diesel üzemű munkagépek kipufogógáz-kibocsátása által. Jelenlegi tervezési fázisban pontosan nem ismert, hogy pontosan milyen típusú, és teljesítményű munkagépek kerülnek alkalmazásra, csak hozzávetőlegesen adható meg a munkagépek jellege. Az egymásra épülő munkafázisok kapcsán a munkagépek egyidejű üzemeltetése nem feltételezhető, ill. legfeljebb időszakosan, rövid ideig fordulhat elő.

A földmunkavégzés során, ill. a talajok ideiglenes depózása során – amennyiben a kivitelezés csapadékmentes időszakba esik – lokális porképződés alakulhat ki. A porképződés a hosszabb távú deponálás során, a ledepózott talajtest felületi kiszáradása esetén alakulhat ki, mely a rövid munkavégzési időre tekintettel nem valószínűsíthető. A tapasztalatok szerint a tereprendezés során megmozgatott föld minimális 4–6%-os természetes nedvességtartalma („földnedves” állapota) rövidtávon meggátolja a kiporzást, így ebből fakadó számottevő levegőterhelés nem várható.

Az üzemelésből fakadó közvetlen légszennyező hatás várható, hiszen a gépjárművek kipufogógáz-kibocsátása jelentkezni fog, azonban a járműforgalom (becsült) mértéke nem eredményez számottevő légszennyezést. A leginkább érintett szakasz Györkönyben jelentkezik, a Szabadság utcában, Paksi úton és a Fő utcában várhatóan növekedni fog a forgalom. Egyes szakaszokon csökkenő forgalommal kell számolni, hiszen az új nyomvonal igénybevétele eredményezhet egyfajta tehermentesítést is.

Hulladékgazdálkodás

Hulladékgazdálkodási szempontból jelen módosítás során a 3. számú módosítási pont megvalósulása vizsgálandó. A kivitelezés során nagy mennyiségű hulladék nem keletkezik.

A 2012. évi CLXXXV. törvény – a hulladékról – 1.§ (3) e) pontja az alábbi előírást tartalmazza.

„1.§ (3) Nem terjed ki a törvény hatálya,

e) a szennyeztelen talajra és más, természetes állapotában meglévő olyan anyagra, amelyet építési tevékenység során termelnek ki, és azt a kitermelés helyén természetes állapotában építési tevékenységhez használják fel.”

A fenti rendelkezés alapján látható, hogy az építési tevékenység során kitermelésre kerülő talaj, melyet az építési tevékenységhez a helyszínen maradéktalanul fel is használnak, nem minősül hulladéknak, nem tartozik a hulladékgazdálkodási törvény hatálya alá.

Az összekötő út létesítése maga után vonja, hogy a meglévő növényzet kiirtásra kerül, ezért javasolt a kieső növényzetet területi arányban pótolni. A kivitelezési építési munkálatok során felhasznált anyagokból keletkezhet kis mennyiségű csomagolási, fém-, bontási hulladék. Kommunális hulladék szintén kis mennyiségben keletkezik. Az átadást követően hulladékképződéssel nem kell számolni.

Zajvédelem

Az első két módosítási pont zajvédelmi szempontból elhanyagolható hatást eredményez. A 3. módosítási pont esetében a kivitelezési munkálatok során várható jelentős, megnövekedett zajterhelés, elsősorban a györkönyi lakóingatlanokon. A kivitelezés során javasolt alkalmazni zajcsökkentő műszaki megoldásokat (zajárnyékoló). Az előzetes vizsgálati dokumentáció számításai alapján az üzemelésből fakadó zajártalom a várható becsült forgalom alapján nem fogja meghaladni a védendő lakóingatlanokon a zajvédelmi határértéket.

Települési és épített környezet

- **Településszerkezetet érintő változások esetén várható környezetet érő hatások bemutatása**

Jelen övezeti átsorolások megvalósításával a már kialakult közlekedési infrastruktúra a 3. pont által változik. A módosítási pont célja, a jobb összeköttetés biztosítása Bikács és Györköny közt, közvetve a Bikács-Paks összeköttetés rövidítése. Környezetvédelmi szempontból a legfontosabb, hogy a közlekedési nyomvonalak minél akadálymentesebb forgalomvezetést, biztonságos haladást és parkolást biztosítsanak, csakúgy, mint a kiszolgáló utak, lakóutak fejlesztésével (szabályozási szélessége) a közterületek, illetve a közművek helyigénye biztosított legyen, jelen esetben ez a cél biztosított marad.

A tervezett módosítással általánosságban a környezeti igénybevétel tekintetében kezelhető beavatkozások, területhasználati változások következnek be.

- **Örökségvédelmet érintő változások esetén várható környezetet érő hatások bemutatása**

A módosítási pontok közül örökségvédelmi érintettség csak a 3. módosítási pont esetében jelentkezik. A Pannonway Építő Kft. előzetes régészeti dokumentációt készített a várható hatások vizsgálatára. Ennek alapján a tervezett nyomvonal és környezete 11 nyilvántartott régészeti lelőhelyet érint, melyek többségükben mezőgazdasági művelésű területeken található és belterületen található. Az érintett lelőhelyeket az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Lelőhely neve	Nyilvántartási szám
Bikács, Alsó mező	23723

Györköny, templom	52078
Györköny, Rétpótlék-dűlő	20444
Györköny, Fő dűlő	új lelőhely

A felsorolt lelőhelyek esetében javasolt próbafeltárás és geofizikai kutatás elvégzése.

Táj és természetvédelem

A 3. pontban tervezett közlekedési nyomvonal helyszíne jelenleg is mezőgazdasági hasznosítás alatt áll, ezért jelentős élőhelyvesztéssel nem kell számolni. A kivitelezés időszakában a terület megközelítési területén megnövekvő forgalom és ebből fakadó időszakos zajterhelés által hatással lehet az élővilágra. A tervezett tevékenység, a közlekedési terület kialakítása értékes növénytársulásokat, védett növény- és állatfajokat nem érint és nem veszélyeztet, nem okozza élőhelyek megszűnését. A Györköny-Bikácsi-vízfolyás, mint ökológiai folyosó érintett a beruházással (a tervezett út nyomvonala Györkönyben a 057/3 hrsz.-ú erdő művelési ágú ingatlant, valamint a 050/6 hrsz.-ú szántó művelési ágú ingatlant a keleti oldalán érinti), azonban jelentős fragmentáció nem valószínűsíthető. A kivitelezési munkálatokat javasolt a vegetációs időszak befejeztét követően megvalósítani, elkerülve ezzel az élővilág diszturbálását.

A tervezési területet nem érinti a Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet, helyi jelentőségű természetvédelmi területet nem keresztez a nyomvonal. A Szemesi-legelő különleges természetmegőrzési terület Bikács település közigazgatási határánál megközelíti a területet.

Az összekötő út megvalósításának előzetes vizsgálati eljárása során az alábbi természetvédelmi szempontú javaslatok kerültek megfogalmazásra:

- A Kistápei-vízfolyás keresztezésénél olyan műszaki megoldást kell alkalmazni, amely az úttest alatt a vízi szervezetek mellett a kistestű szárazföldi fajok számára is biztosítja az átjárást.
- A Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzettel, valamint az Országos Ökológiai Hálózattal párhuzamos szakaszokon az úttest nyugati oldala mentén takarófásítást kell betervezni, melyhez a Mezőföld erdészeti tájban őshonos és a termőhelyi viszonyoknak megfelelő fafajokat kell választani.

Az összekötő út elhelyezésének leglényegesebb táji és természetvédelmi hatása a területfoglalás és ezzel összefüggésben a tájképre gyakorolt hatás. A mezőgazdasági területen új hasznosítási forma jelenik meg, a területhasználat mindenképpen megváltozik. A vizsgált terület elhelyezkedése miatt a tervezett beruházás környezeti elemekben csekély változást eredményez, a felszíni vizek esetében (Györköny-Bikácsi-vízfolyás) javasolt áteresztés létesítése. A tevékenység jellegéből fakadóan abból a felszíni vizek szennyezésének kockázata csekély.

6. JAVASLAT A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ÖNKORMÁNYZATI INTÉZKEDÉSEKRE, MONITORIZÁLÁSRA

A településrendezési eszközök adják a tervezett fejlesztések megvalósításához szükséges keretet. A környezetvédelmi előírások teljesülésére vonatkozóan nem minden esetben áll részletes információ rendelkezésre a konkrét fejlesztési elképzelések jelentkezésekor. Továbbá tekintettel arra, hogy a felmerülő településfejlesztésekhez nem kapcsolódik konkrét megvalósítási időkorlát, a megvalósítás alkalmával a környezetvédelmi szempontú megítélés változhat.

A településen megvalósítandó létesítményeket és azok funkcióit ezért úgy kell meghatározni, hogy a környezethasználat során

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő,
- megelőzhető legyen a környezetszennyezés,
- kizárja a környezetkárosítást.

7. ÖSSZEFOGLALÁS

Összességében megállapítható, hogy a módosítások tervi elhatározása olyan célt, fejlesztési lehetőséget tartalmaz, amely érinti a település külterületét, jelentős területfoglalást eredményez, azonban nagy mértékben hozzájárul az érintett települések gazdasági potenciáljának, valamint a helyi lakosság életminőségének javulásához. A jobb elérhetőség társadalmi-gazdasági folyamatokat indíthat be helyi szinten, egyúttal a megvalósulással a településfejlesztési koncepcióban foglalt célkiűzések is érvényesülnek. A beruházással kapcsolatos fő környezetterhelést a talajra gyakorolt hatás, a megvalósulással pedig a gépjárműforgalom növekedése következtében jelentkező légszennyezés, zaj-és rezgésterhelés. A beruházás levegő- és zajterheléséből fakadó határterület meghatározása a végleges kiviteli tervek alapján vizsgálható.

8. FORRÁSOK

Jogsabályi háttér

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet

Egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm.rendelet

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm.rendelet

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm.rendelet

A vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet

A 74/2014 (XII.23.) BM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről

A 18/2003 (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I.14.) VM rendelet

246/2011. (XI.24.) Korm. rendelet a nukleáris létesítmény és a radioaktív hulladék-tároló biztonsági övezetéről

234/2011. (XI.10.) Korm.rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról

62/2011. (XII.29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól

61/2012. (XII.11.) BM rendelet a települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII.29.) BM rendelet módosításáról

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény

A veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII.7.) Korm.rendelet

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm.rendelet

A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet

A stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól szóló 25/2004. (XII.20.) Korm.rendelet

MTA Földrajztudományi Kutatóintézet: Magyarország Kistájainak Katasztere (Budapest, 1990)

Nemzeti Jogszabálytár (www.njt.hu)

Dél-Dunántúli Operatív program (https://www.palyazat.gov.hu/del_dunantuli_operativ_program)

Új Magyarország Vidékfejlesztési Terv

Nemzeti Környezetvédelmi Program